

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ УКРАЇНИ

вул. Білоруська, 24, м. Київ, 04050, тел. (044) 594-16-01, факс (044) 594-16-00
E-mail: office@fiu.gov.ua, сайт: <https://fiu.gov.ua>, код ЄДРПОУ 37471802

від _____ 20__ р. № _____

На № _____ від _____ 20__ р.

Національне агентство з питань запобігання корупції

бульвар Дружби народів, 28, м. Київ,
01103

Щодо погодження проекту постанови

Державна служба фінансового моніторингу України повідомляє про погодження Міністерством фінансів України позиції Держфінмоніторингу щодо погодження проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки», надісланий листом Національного агентства з питань запобігання корупції від 27.11.2022 № 10-05/24165-22, із наступними зауваженнями.

Заходи з виконання Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки (додаток 2).

1. Пункти 1.4.3.2.5 – 1.4.3.2.9 - виключити.

Держфінмоніторинг здійснює свою діяльність відповідно до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (далі – Закон про запобігання).

Як передбачено пунктом 1 частини першої статті 25 Закону про запобігання до основних завдань Держфінмоніторингу віднесено збирання, оброблення та проведення аналізу (операційного і стратегічного) інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, інші фінансові операції або інформації, що може бути пов'язана з підозрою у

легалізації (відмиванні) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванні тероризму чи фінансуванні розповсюдження зброї масового знищення

В свою чергу, відповідно до пункту 59 частини першої статті 1 Закону про запобігання інформація, отримана під час здійснення державного фінансового моніторингу Держфінмоніторингом, а саме інформація про фінансові операції та їх учасників, додаткова інформація, інша інформація, що може бути пов'язана з підозрою у легалізації (відмиванні) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванні тероризму та/або фінансуванні розповсюдження зброї масового знищення та/або іншими незаконними фінансовими операціями, є таємницею фінансового моніторингу.

Згідно із частиною десятою статті 16 Закону про запобігання обмін інформацією, що є таємницею фінансового моніторингу, її розкриття та захист здійснюються відповідно до закону.

Так, відповідно до частини одинадцятої статті 16 Закону про запобігання Держфінмоніторинг забезпечує захист та зберігання таємниці фінансового моніторингу. Держфінмоніторингу заборонено розкривати та/або передавати будь-кому інформацію, що є таємницею фінансового моніторингу, а також інформувати будь-кого про факт одержання інформації про фінансову операцію та її учасників, факт надання запиту щодо фінансових операцій, додаткової інформації, інформації, пов'язаної з проведенням аналізу фінансових операцій, що стали об'єктом фінансового моніторингу, про осіб, які брали участь в їх здійсненні, довідок та копій документів, іншої інформації, що може бути пов'язана з підозрою у легалізації (відмиванні) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванні тероризму чи фінансуванні розповсюдження зброї масового знищення, або рішення чи доручення, прийнятого (наданого) відповідно до вимог статті 23 або частини третьої статті 31 Закону про запобігання, та/або отримання відповіді на такий запит, рішення чи доручення, крім випадків, передбачених Законом.

Зокрема, такими випадками є надання інформації у вигляді узагальнених матеріалів до правоохоронних та розвідувальних органів за наявності достатніх підстав, що фінансова операція може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, а також у порядку здійснення міжнародного співробітництва.

Зазначені вимоги Закону про запобігання ґрунтуються на вимогах 29 та 31 Рекомендацій FATF, згідно з якими Підрозділ фінансової розвідки (далі – ПФР) повинен бути спроможним передавати інформацію та результати свого аналізу виключно відповідним компетентним органам за власною ініціативою або на запит.

Отже, надання Держфінмоніторингом інформації, що містить таємницю фінансового моніторингу, до Національного агентства з питань запобігання корупції, прямо суперечить вимогам Закону про запобігання та

міжнародним стандартам у сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму.

2. Пункт 3.3.2.5.1 - виключити.

Спільним наказом Міністерства фінансів України та Національного антикорупційного бюро України від 03.03.2021 № 144/32 затверджено Порядок надання Державною службою фінансового моніторингу України Національному антикорупційному бюро України узагальнених (додаткових узагальнених) матеріалів та отримання Державною службою фінансового моніторингу України інформації про хід їх розгляду, яким вже передбачено можливість обміну інформацією як в паперовому так і в електронному вигляді.

3. Підпункт 4 пункту 3.3.3.8.1. та 3.3.3.10.1 – виключити

30 вересня 2017 року укладено Угоду № 1 про міжвідомче співробітництво між Державною службою фінансового моніторингу України та Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів. Вказаною Угодою визначено порядок надання та об'єм інформації, яка може бути предметом обміну між органами.

Аргументація щодо неможливості надання Держфінмоніторингом більш широкого кола інформації наведена в пункті 1 до цього листа.

Водночас, слід доповнити, що обмін інформацією, яка містить таємницю фінансового моніторингу, здійснюється між Держфінмоніторингом та правоохоронними або розвідувальними органами у вигляді узагальнених матеріалів.

Необхідно зауважити, що узагальнені матеріали Держфінмоніторингу є повідомленням про вчинене кримінальне правопорушення (пункт 42 частини першої статті 1 Закону про запобігання) та можуть бути підставою для проведення оперативно-розшукової або контррозвідувальної діяльності.

Виключно слідчий та прокурор відповідно до Кримінального процесуального кодексу України наділені повноваженнями розпочинати досудове розслідування злочинів (стаття 214 Кримінального процесуального кодексу України). Виключно слідчі правоохоронних органів наділені повноваженнями здійснювати досудові розслідування злочинів та в ході здійснення досудових розслідувань підтверджувати або спростовувати сформовані Держфінмоніторингом підозри (стаття 216 Кримінального процесуального кодексу України).

Крім того, на підставі частини першої статті 170 Кримінального процесуального кодексу України саме слідчий та прокурор повинні вжити необхідних заходів з метою виявлення та розшуку майна, на яке може бути накладено арешт у кримінальному провадженні, зокрема шляхом витребування необхідної інформації у Національного агентства України з

питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (далі – Агентство), інших державних органів та органів місцевого самоврядування, фізичних і юридичних осіб. Таким чином, прийняття рішення щодо залучення Агентства, до виявлення та розшуку майна, на яке може бути накладено арешт у кримінальному провадженні, також належить до компетенції слідчого.

Таким чином, законодавством передбачено безпосередній обмін інформацією між Держфінмониторингом та органами досудового розслідування без участі Агентства.

Крім того, діючим законодавством передбачено максимально широкі повноваження Агентства щодо отримання інформації у державних органів, підприємств, установ та організацій, які нею володіють, без участі Держфінмониторингу.

4. Пункти 3.3.3.10.2. - 3.3.3.10.3. – виключити.

Наказом Держфінмониторингу від 24.12.2021 № 152 «Про введення в промислову експлуатацію ІТС «ЕК СФМ» з 4 січня 2021 року Інформаційно-телекомунікаційну систему «Електронний кабінет системи фінансового моніторингу» (далі – ІТС «ЕК СФМ») та її комплексну систему захисту інформації введено в промислову експлуатацію у складі вузла єдиної інформаційної системи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення.

Водночас, враховуючи той факт, що наказ Міністерства фінансів України від 04.06.2021 № 322 «Про затвердження порядку обміну інформацією з питань фінансового моніторингу» (далі – Наказ 322) не набрав чинності, ІТС «ЕК СФМ» працює для прийому тестової інформації фінансового моніторингу без взяття її на облік.

Як передбачено пунктом 1 наказу Міністерства фінансів України від 07.04.2022 № 113 «Про внесення зміни до пункту 4 наказу Міністерства фінансів України від 04 червня 20121 № 322» Наказ 322 набере чинності у перший понеділок четвертого місяця після припинення чи скасування воєнного стану.

Отже, питання програмного забезпечення обміну інформацією між Держфінмониторингом та суб'єктами первинного фінансового моніторингу (далі – СПФМ) вирішено згаданими вище нормативно-правовими актами.

5. Пункт 3.3.3.10.4. – виключити.

Із тексту вказаного пункту не зрозуміло про яку саме систему обміну інформацією йдеться мова.

В свою чергу, засади функціонування Єдиної державної інформаційної системи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансування

розповсюдження зброї масового знищення визначено постановою Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 № 627.

Інших документів, з питань роботи вказаної системи не передбачено.

6. Пункти 3.3.3.10.5. - 3.3.3.10.6. – виключити.

Визначені чинним законодавством обмеження щодо обміну службовою інформацією не дозволяє здійснювати її електронний обмін запровадженими в Україні захищеними системами.

7. Пункт 3.3.3.11.1.

7.1. Підпункт 1 підлягає коригуванню в частині визначення виконавця виходячи з наступного.

Головним органом, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення є Міністерство фінансів України.

Наразі, ним підготовлено проект закону, яким вирішується питання щодо створення єдиного реєстру рахунків фізичних і юридичних осіб та індивідуальних банківських сейфів», який надіслано для проведення антикорупційної експертизи до Національного агентства з питань запобігання корупції та правової експертизи до Міністерства юстиції України.

7.2. Підпункт 2 необхідно виключити, оскільки порушенні у ньому питання (визнання майна таким, що одержано злочинним шляхом, для цілей статті 209 Кримінального кодексу України, виходячи із фактичних обставин без наявності попереднього рішення суду), вже вирішені Законом про запобігання.

7.3. Підпункт 3 підлягає коригуванню в частині визначення виконавця, в зв'язку з тим, що Міністерством юстиції України з вирішення даного питання вже розроблено проект Закону «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо міжнародного співробітництва під час кримінального провадження», який зареєстровано у Верховній Раді України 15.09.2022 за номером 8038.

7.4. Підпункти 4 та 5 виключити, оскільки порушені питання (удосконалення регулювання та нагляд за спеціально визначеними СПФМ, а так само віднесення до переліку СПФМ торгівців творами мистецтва та посередників) вирішено Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту фінансової системи України від дій держави, що здійснює збройну агресію проти України, та адаптації законодавства України до окремих стандартів Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) і вимог Директиви ЄС 2018/843».

В зв'язку з чим, пункти 3.3.3.11.2. – 3.3.3.11.4. потребують відповідного коригуванню.

8. Пункт 3.3.3.11.5. – 3.3.3.11.6

Вказаним пунктом пропонується затвердити план дій з виконання заходів, спрямованих на запобігання виникненню та/або зменшення негативних наслідків виявлених ризиків.

Із викладеного не зрозуміло про які саме ризики йдеться мова. Якщо це ризики виявлені за результатами проведення Національної оцінки ризиків у 2022 році то пропонуємо викласти вказані пункти у такій редакції:

«3.3.3.11.5. Підготовка та подання Держфінмоніторингом в установленому порядку Кабінетові Міністрів України узагальнених пропозицій учасників національної оцінки ризиків щодо здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню та/або зменшення негативних наслідків виявлених ризиків»;

«3.3.3.11.6. Затвердження поданих Держфінмоніторингом узагальнених пропозицій учасників національної оцінки ризиків щодо здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню та/або зменшення негативних наслідків виявлених ризиків».

9. Пункт 3.3.3.11.7 – виключити.

Вказаний пункт підлягає виключенню, оскільки чинним законодавством за Держфінмоніторингом не закріплено обов'язок в частині підготовки щорічного звіту щодо стану реалізації плану дій з виконання заходів спрямованих на запобігання виникненню та/або зменшення негативних наслідків виявлених ризиків.

10. Пункт 3.3.3.11.10 – 3.3.3.11.11. – підлягає коригуванню в частині визначення виконавців.

Як вже зазначалось в пункті 7 цього листа Міністерством фінансів України вже підготовлено проект закону, яким вирішується питання щодо створення єдиного реєстру рахунків фізичних і юридичних осіб та індивідуальних банківських сейфів.

В свою чергу держателем та адміністратором Єдиного реєстру рахунків визначено Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику.

Очікувані стратегічні результати з виконання Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки (додаток 1)

11. Пункт 1.3.1.6

12. У підпункті «в» підпункту 1 слова «а також від Держфінмоніторингу (15%)» виключити, враховуючи аргументацію викладену в пункті 1 цього листа.

13. Пункт 1.4.3.2.

Підпункт 3 виключити, враховуючи аргументацію викладену в пункті 1 цього листа.

14. Пункт 3.3.3.8.

Підпункт «г» підпункту 1 виключити, враховуючи аргументацію наведену в пункті 3 цього листа.

15. 3.3.3.10

15.1. Підпункт 1 виключити, з урахуванням аргументації, викладеної в пункті 3 цього листа.

15.2. У підпункті 2 виключити слова «органами, до яких відповідно до закону направляються узагальнені матеріали або додаткові узагальнені матеріали», враховуючи аргументацію наведену в пункті 6 цього листа.

15.3. Підпункти «в» та «г» підпункту 3 виключити, з урахуванням аргументації, викладеної в пунктах 6 та 3 цього листа відповідно.

Додатки: лист Міністерства фінансів України від 07.12.2022 № 29000-10-5/29071.

Голова

Ігор ЧЕРКАСЬКИЙ